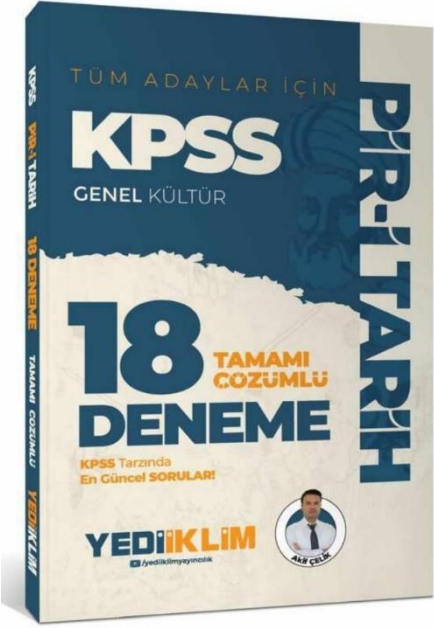
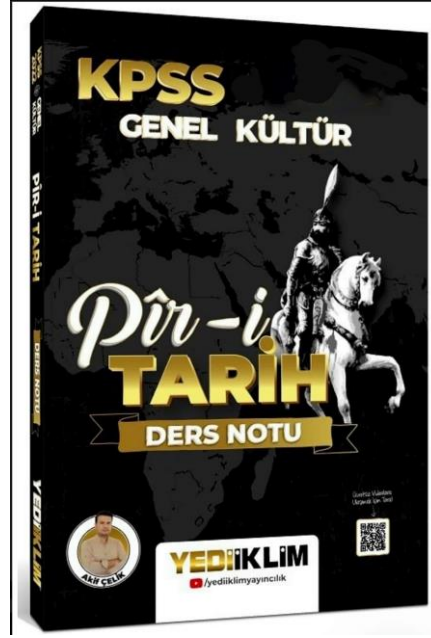

YEDİİKLİM akademi

GENEL TARİH DERS TAKİP DEFTERİ

YEDİİKLİM akademi

akifcelik.tarih

OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ (1579 – 1699)

3.murad

3.mehmed

1.ahmed

1.mustafa

2.osman(genç)

4.murad

ibrahim

4.mehmed

2.süleyman

2.ahmed

2.mustafa

3.ahmed

Duraklama Dönemi Padişahları

- ❖ *III. Murat(1574-1595)*
- ❖ *III. Mehmet(1595-1603)*
- ❖ *I. Ahmet(1603-1617)*
- ❖ *I. Mustafa(1617-1618)*
- ❖ *II. Osman (Genç) (1618-1622)*
- ❖ *I. Mustafa (1622-1623)(2. Kez)*
- ❖ *IV. Murat(1623-1640)*
- ❖ *İbrahim (1640-1648)*
- ❖ *IV. Mehmet (Avcı)(1648-1687)*
- ❖ *II. Süleyman(1687-1691)*
- ❖ *II. Ahmet (1691-1695)*
- ❖ *II. Mustafa(1695-1703)*

DURAKLAMAMANIN SEBEPLERİ

İÇ	DIŞ
✓ <i>Merkezi otoritenin bozulması</i> ✓ <i>Ordunun bozulması</i> ✓ <i>Ekonominin bozulması</i> ✓ <i>Eğitimin bozulması</i> ✓ <i>Toplumsal yapının bozulması</i>	❖ <i>Doğal sınırlara ulaşılması</i> ❖ <i>Coğrafi keşiflerin etkisi</i> ❖ <i>Reform ve Rönesans'ın etkisi</i> ❖ <i>Kutsal ittifakların oluşması</i> ❖ <i>Güçlü devletlere komşu olunması</i>

17.yüzyılda Duraklama Döneminde Osmanlı'nın Mücadele Ettiği Devreler

- Venedik
- Avusturya
- Rusya
- İran
- Lehistan

NOT: Osmanlı'nın Duraklama Dönemi'nde en fazla mücadele ettiği devlet doğuda İran batıda ise Avusturya.

AKİF ÇELİK

KPSS

UZAKTAN EĞİTİM

AKADEMİSİ

OSMANLI-İRAN SAVAŞLARI

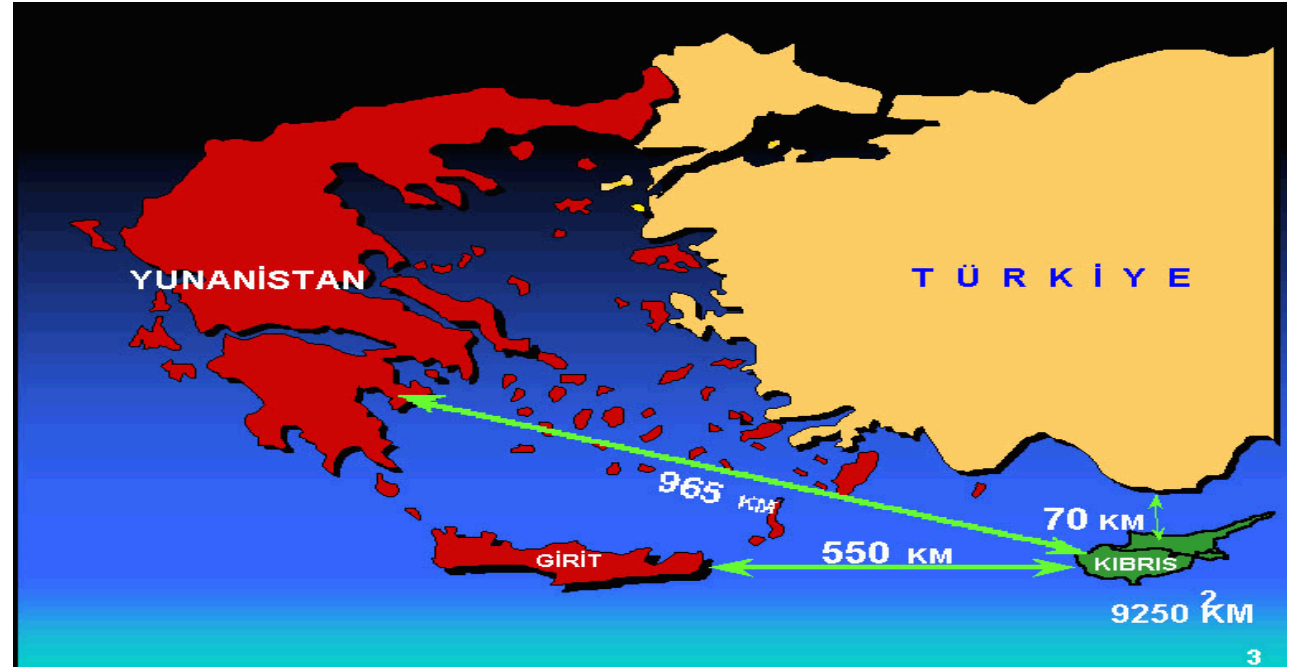
- Bu dönemde İran ile yapılan savaşların en önemli sebebi Doğu Anadolu hakimiyeti ve İran'ın Şiilik propagandası yapmasıdır.

1590 Ferhat Paşa Antlaşması	<i>Doğuda en geniş sınırlara ulaşılmıştır. Azerbaycan, Gürcistan, Dağıstan, Tebriz ve Tiflis Osmanlı'ya verilmiştir.</i>
1611 Nasuh Paşa Antlaşması	<i>Osmanlı, Ferhat Paşa Antlaşmasında aldığı yerleri geri vermiş, bunun karşılığında ise İran 200 deve yükü ipek vermeyi kabul etmiştir.</i>
1618 Serav Antlaşması	<i>İran'ın vergisi 100 deve yüküne indirilmiştir.</i>
1639 Kasr-ı Şirin Antlaşması	<i>Zağros Dağları sınır oldu. Revan İran'a Bağdat Osmanlıya. Günümüz Türkiye-İran sınırı ilk kez çizilmiştir. IV. Murat “BAĞDAT FATİHİ”</i>

OSMANLI- VENEDİK İLİŞKİLERİ

Girit Adasının Alınması (1645-1669)

- ❖ Fazıl Ahmet Paşa, 24 yıllık kuşatma sonucunda adayı fethetmiştir.
- ❖ Doğu Akdeniz ve Ege'de Osmanlı hakimiyeti artmıştır.
- ❖ Kuşatmanın 24 yıl sürmesi Osmanlı donanmasının eski gücünü kaybettiğinin ve savaş masraflarının arttığının kanıtıdır.

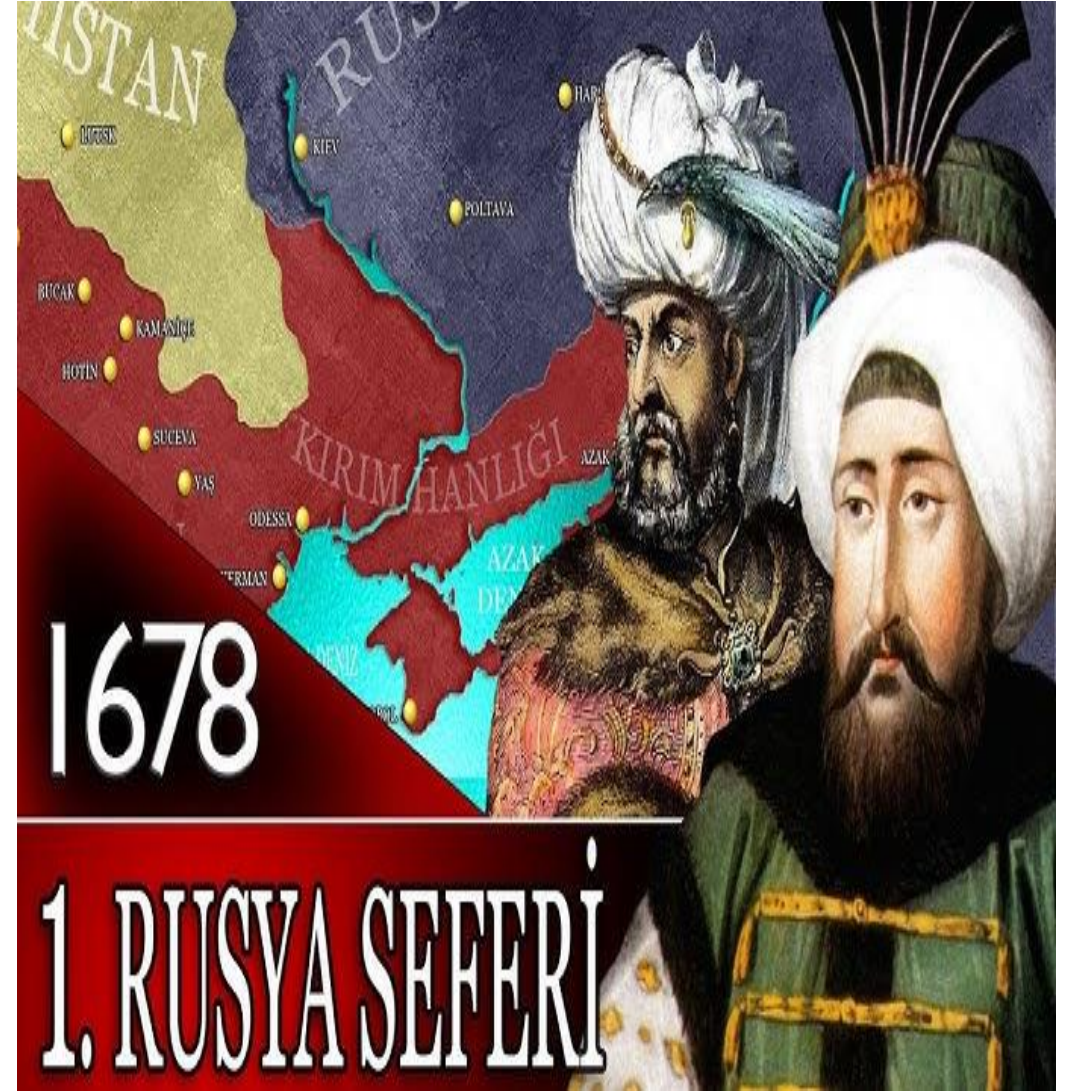
OSMANLI – LEHİSTAN İLİŞKİLERİ

- ❖ II. Osman (Genç) Hotin Seferi sonrası, 1621'de Lehistan ile imzalanan ilk antlaşma olan **HOTİN ANTLAŞMASI** imzalanmıştır.
- ❖ IV. Mehmet döneminde Lehistan'ın Ukrayna Kazaklarına baskı yapması sonucu çıkılan seferde başarı kazanılmıştır. 1672'de **BUCAŞ ANT.** imzalanmıştır. Antlaşmaya göre;
 - Ukrayna ve Podolya Osmanlıya bırakılmıştır.
 - Lehistan Osmanlı'ya yıllık vergi ödeyecektir.
 - Osmanlı **batıda en geniş sınırlara** ulaşmıştır.
 - Antlaşmayı Lehistan Diyet Meclisi kabul etmemiş ve yıllık verginin kaldırılması koşulu ile 1676'da **Zoravno (II. Bucaş) Antlaşması** imzalanmıştır.

OSMANLI – RUSYA İLİŞKİSİ

- ❖ *Rusya'nın Osmanlı himayesindeki Kazaklara saldırması sonucu sefere çıkılmış ve Çehrin kalesi alınmıştır. Rusya ile 1681' de **ÇEHRİN (BAHÇESARAY) ANTLAŞMASI** imzalanmıştır.*
- ❖ *Osmanlı'nın Rusya ile imzaladığı ilk antlaşmadır.*

OSMANLI- AVUSTURYA İLİŞKİLERİ

1593-1606 Savaşları

- ❖ **III. Mehmet Haçova Meydan Savaşı'nı** kazanarak Kanije, Estergon ve Eğri kaleleri alınmıştır.(1596) Osmanlı'nın İran Savaşları ve Celali isyanları tekrar başlayınca 1606 **Zitvatoruk Antlaşması** imzalanmıştır. Antlaşmaya göre;
- ✓ **Kanije, Eğri ve Estergon Kaleleri** Osmanlı'ya verilmiştir.

- ✓ Avusturya arşüdükü Osmanlı padişahına denk sayılmıştır. Bu denkliğe "**mütakabiliyet**" adı verilir.

1662-1664 Savaşları

- ❖ Avusturya'nın Erdel iç işlerine karışması sonucu, Osmanlı sefere çıkarak Uyvar Kalesini fethetmiştir.
- ❖ 1664'te imzalanan **Vasvar Antlaşması** ile; Uyvar ve Neograd Kaleleri Osmanlı'ya verilmiştir.
(Osmanlı'nın Avusturya'ya karşı son kazançlı antlaşmasıdır)

❖ **“ EĞRİ FATİHİ ” = III. MEHMET**

Köprülü Fazıl Ahmet Paşa

II. Viyana Kuşatması ve Kutsal İttifak Savaşları (1683-1699)

- *Avusturya baskısına maruz kalan Macarların yardım istemesi üzerine Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Viyana'yı kuşatmış ancak başarılı olamamıştır.*

Başarısızlık Sebepleri;

- *Viyana'nın güçlü surlara sahip olması*
- *Kırım Hanı'nın yardım etmemesi*
- *Avrupa'nın Avusturya'ya destek vermesi*
- *Büyük yıkım toplarının götürülmemesi*

II. Viyana Kuşatması'nın Sonuçları:

- *Türklerin batı ilerleyişi sona erdi.*
- *Yenilmez Osmanlı imajı sarsıldı.*
- *Avrupa saldırıya, Osmanlı savunmaya geçti.*
- *Osmanlı'ya karşı Kutsal İttifak kuruldu.*

- *II. Viyana Kuşatması sonrasında Türkleri Avrupa'dan atmak isteyen **Venedik, Avusturya, Rusya, Lehistan** ve **Malta** Papanın çağrısı ile kutsal ittifak kurup Osmanlı'ya saldırdılar.*

HAP BİLGİ: **SALANKAMEN** ve **ZENTA** Savaşlarında ordunun başında sefere çıkan son Osmanlı padişahı II. Mustafa.

- *Osmanlı Kutsal İttifak Savaşlarını kaybedince 1699 **Karlofça Antlaşması** imzalanmıştır. Bu antlaşmaya göre;*
 - *Macaristan Avusturya'ya bırakıldı.*
 - *Mora ve Dalmaçya kıyıları Venedik'e bırakıldı.*
 - *Podolya ve Ukrayna Lehistan'a bırakıldı.*
 - *Antlaşma 25 yıl boyunca Avusturya garantörlüğüne verilmiştir.*
 - *Osmanlı **ilk kez batıda büyük oranda toprak kaybı** yaşamıştır.*
 - ***Orta Avrupa'da Osmanlı hakimiyeti sona ermiştir.***
 - *Osmanlı **Duraklama dönemi** sona ermiş, **Gerileme dönemi** başlamıştır.*

- Rusya ile 1700'de **İstanbul Antlaşması** imzalanmıştır.
- Azak Kalesi Rusya'ya bırakıldı. (Rusya ilk kez Karadeniz'e inme imkanı buldu)
- Rusya İstanbul'da büyük elçi bulunduracak. (Osmanlı'nın iç işlerine karışma fırsatı buldu)

DURAKLAMA DÖNEMİ İSYANLARI

A. İstanbul (Merkez) İsyamları

- Kapıkulu ve Yeniçerilerin çıkardığı isyanlardır.
- Merkezi otorite boşluğuna bağlı ekonomik sorunlar temel nedenidir.
- Saray kadınların olumsuz faaliyetleri, ulufe ve cülusteki aksaklıklar, Yeniçerilerin sık sık padişah değiştirmesi başlıca diğer nedenlerdir.
- İsyamlar rejime değil, kişilere karşıdır.
- İsyamların en önemlisi ilk kez Yeniçeri Ocağını kaldırmak isteyen padişah **II. Osman'ın (Genç)** öldürölmesidir (Yeniçerilerin şehit ettiğı ilk Osmanlı padişahı).

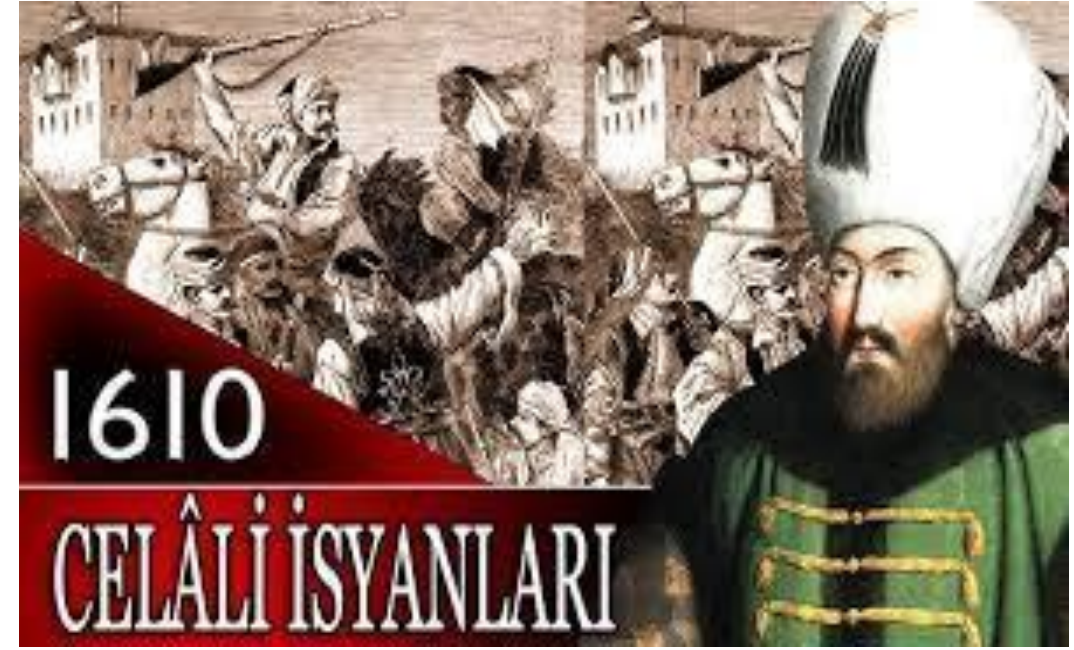

- IV. Mehmet(Avcı) döneminde 36 devlet adamı öldürülerek çınar ağaçlarına asmışlardır. Bu olaya **Vaka-i Vakvakiye** (Çınar Vakası) adı verilmiştir. İsyanların sonucunda;
 - ❖ Yeniçerilerin yönetimde etkisi artmıştır.
 - ❖ Toplum düzeni bozulmuştur.
 - ❖ Halkın devlete güveni azalmıştır.
 - ❖ Merkezi otorite zayıflamıştır.
 - ❖ "**Devlet ocak içindir**" anlayışı egemen olmuştur.

B. Anadolu (Celali) İsyamları

- XVII. yüzyılda Anadolu'da çıkan isyamlara Celali İsyamları denilmiştir.
- Bu isim I. Selim (Yavuz) döneminde ayaklanan **Bozoklu Şeyh Celal İsyamından** dolayı verilmiştir. İsyamların temel sebepleri;
 - Vergilerin yüksek olması.
 - Yöneticilerin halka kötü davranması.
 - Ekonominin bozulması.
 - Merkezi otoritenin bozulması.
 - İran ve Avusturya savaşlarının uzaması.

- İsyanlara suhte denilen medrese öğrencileri ve asker kaçakları da katılmışlardır.
- En önemli Celali İsyanları; **Kalenderoğlu, Katırcıoğlu, Karayazıcı Canbolatoğlu, Tavil Ahmet, Gürcü Nebi, Deli Hasan** isyanlarıdır.
- Bu isyanların sonucunda;
 - Merkezî otorite zayıflamıştır.
 - Devlete olan güven azalmıştır.
 - Halkın can güvenliği kalmamıştır.
 - Eyalet yönetimi bozulmuştur.
 - İsyanlar sonucunda köyden kente göçler artmıştır. Bu göçlere **BÜYÜK KAÇGUN** denilmiştir.

HAP BİLGİ:

- ☞ XVII. yüzyıl isyanları rejime karşı değil, **şahıslara karşı** çıkmıştır.
- ☞ Bu dönemin isyanlarında kesinlikle **Fransız İhtilali, milliyetçilik ve azınlıkların** etkisi görülmez.

C. Eyalet İsyamları

- Merkezî otoritenin zayıflamasıyla birlikte XVII. yüzyılda merkeze uzak eyaletlerde (Eflâk, Boğdan, Bağdat, Kırım, Yemen, Trablusgarp) çıkan ayaklanmalardır.
- Bu ayaklanmaları bazı yerel yöneticilerin isyanları izlemiştir. Sivas Valisi Vardar Ali Paşa ve Erzurum Valisi Abaza Mehmet Paşa bunlar arasında yer almaktadır.
- Bu isyanların temel sebebi ise eyaletlerde devlet denetimini azaltmaktır.
- Eyalet isyanları da merkezî otoriteyi zayıflatmıştır.

XVII. YÜZYIL ISLAHATLARI

Genel Özellikleri:

- ❖ *Baskı, şiddet ve korkuya dayalı yapılmıştır.*
- ❖ *Islahatlarda Avrupa örnek alınmamıştır.*
- ❖ *Sadece askerî ve ekonomik alanlarda ıslahat yapılmıştır.*
- ❖ *Eğitim, hukuk ve yönetim alanlarında ıslahat yapılmamıştır.*
- ❖ *Köklü ıslahatlar yapılamamış, yüzeysel kalmıştır.*
- ❖ *İsyanları önlemeye yönelik olduğu için askerî niteliklidir.*
- ❖ *Islahatların amacı merkezî otoriteyi arttırmaktır.*
- ❖ *Topluma inilemediğinden kalıcı olamamıştır.*
- ❖ *Islahatlar kişilere bağlı kalmış, devlet politikası haline gelememiştir.*

17. YÜZYIL ISLAHATÇILARI

Tarhuncu Ahmet Paşa

Osman (II.) (Genç)

Kuyucu Murat Paşa

Murat (IV.)

Ahmet (I.)

Köprüler (Duraklama içinde yükselme dönemi)

AMAN DİKKAT!!!

Bu dönemin ıslahatlarında batının etkisi kesinlikle yoktur.

AKİF ÇELİK

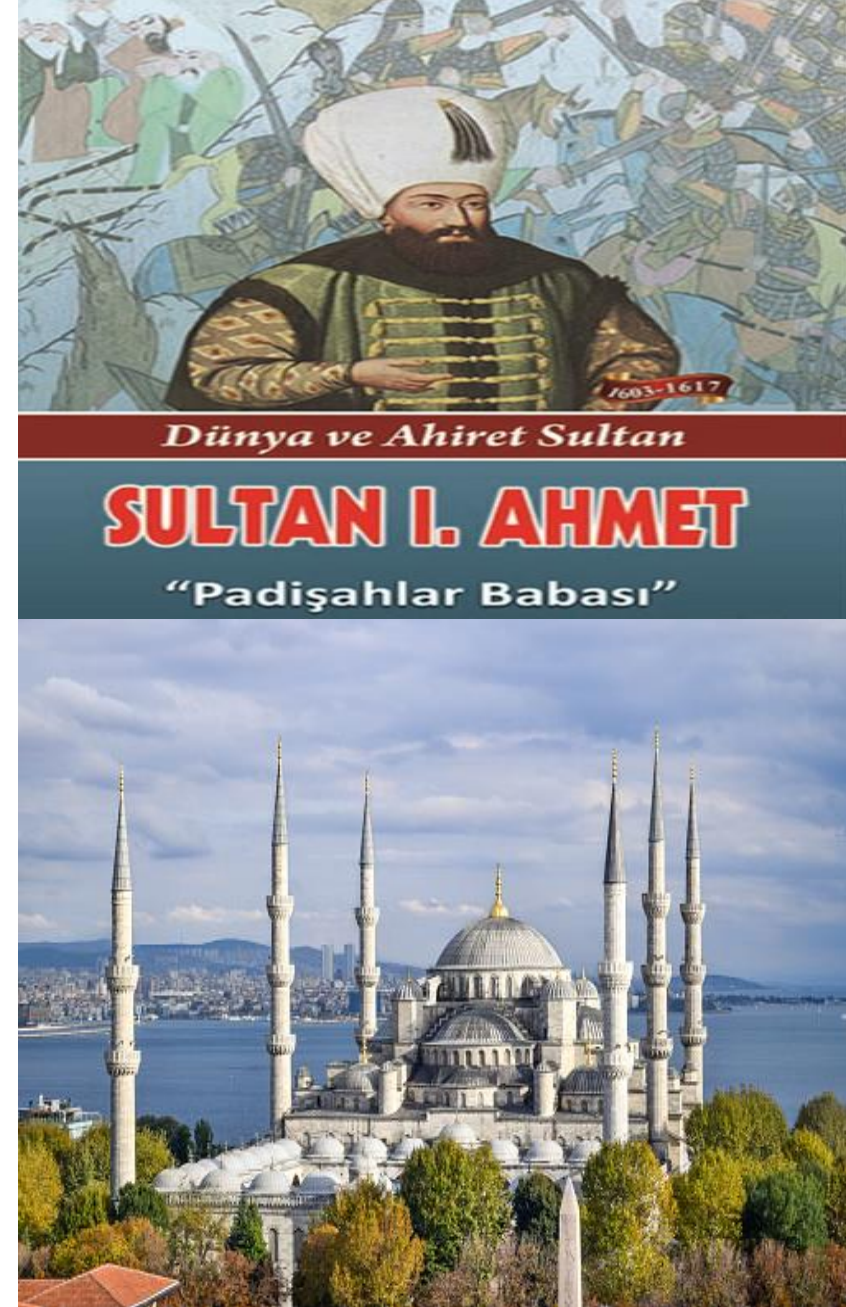

UZAKTAN EĞİTİM
AKADEMİSİ

I. Ahmet

- ❖ 14. padişah'tır. 14 yaşında tahta geçti, 14 yıl tahta kaldı. II. Osman, IV. Murat ve İbrahim'in babasıdır.
- ❖ Sancağa çıkmadan tahta geçen ilk Osmanlı padişahıdır.
- ❖ Veraset sistemi ilk kez belli bir kurala bağlanmıştır.
- ❖ **Ekber-i Erşad**(En büyük ve en akıllı) sistemi ile taht kavgası ve kardeş katlini önlemek istemiştir.
- ❖ **Sultan Ahmet Camii**: Mimar Sedefkar Mehmet Ağa
- ❖ Kuyucu Murat Paşa ve Tiryaki Hasan Paşa...
- ❖ Zitvatoruk Antlaşması, Nasuh Paşa Antlaşması.
- ❖ Sancak sistemi yerine **Kafes sistemi** (şimşirlik) getirilmiştir.
- ❖ Anadolu'da Celali isyanları başlamıştır.

Kuyucu Murat Paşa

- ❖ *I. Ahmet dönemi sadrazamıdır.*
- ❖ *Celali isyanlarını baskı ve şiddet yoluyla bastırmıştır.*

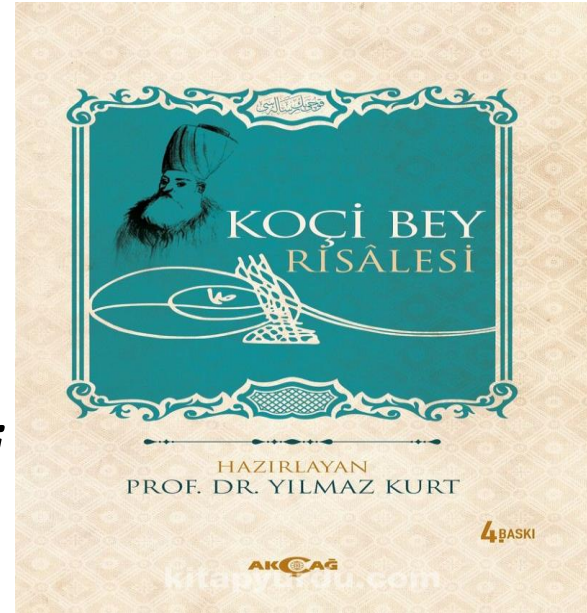

II. Osman(Genç)

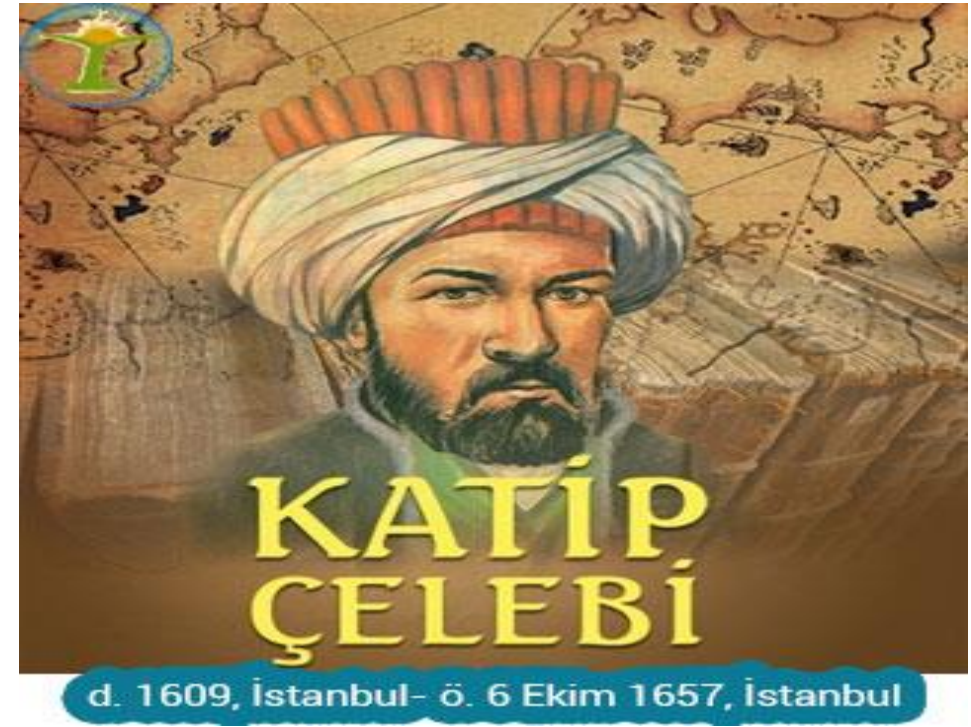
- ❖ *Hotin Seferi gerçekleştirildi.*
- ❖ *Şeyhülislamın din dışı yetkileri ilk kez kısıtlandı.*
- ❖ *Saray dışından evlilik yapan ilk padişah. (Şeyhülislamın kızı ile evlendi)*
- ❖ *Saray ile halkı bütünleştirmek istemiştir.*
- ❖ *İlk ıslahatçı padişah kabul edilir.*
- ❖ *Yeniçeri Ocağını kaldırmak istedi.*
- ❖ *Yeniçerilerin öldürdüğü ilk padişah.*
- ❖ ***Haile - i Osmaniye (Osmanlı Faciası)***
- ❖ *Başkenti Anadolu'ya taşımak istemiştir.*
- ❖ *Topuz Bendi barajı inşa edilmiştir.*
- ❖ ***"Farisi" mahlasını kullanmıştır.***

IV. Murat

- ❖ Baskı ve şiddete dayanan kuvvetli bir disiplin sağlamıştır.
- ❖ Yeniçeri Ocağı'nı yeniden düzenlemiştir.
- ❖ İstanbul'da gece sokağa çıkma yasağı, içki ve tütün yasağı getirmiş, kahvehaneleri kapattırmıştır.
- ❖ Devlet sorunlarını ve bu sorunların çözüm yollarını tespit etmek için ilk kez devlet adamlarına çeşitli raporlar hazırlatmıştır.
- ❖ Bu raporlardan en önemlisi 1631'de hazırlanan ve IV. Murat'a sunulan **Koçi Bey Risâlesi**'dir. Ancak sorunların çözümüne yönelik olan bu risâle, IV. Murat'ın ölümü nedeniyle uygulanamamıştır.
- ❖ IV. Murat döneminde risâle hazırlayan bir diğer önemli kişi **Kâtip Çelebi**'dir.

- ❖ Tarih, coğrafya, tıp, astronomi gibi pek çok alanda kendisini geliştirmiş olan **Kâtip Çelebi**, 4 bölümden oluşan “**Düsturü’l Amel li-İslahi’l Halel**” adlı risâlesinde, Osmanlı Devleti’nin ömrünün uzaması için çeşitli önlemlere ve önerilere yer vermiştir.
- ❖ Bu iki risâle yazarı dışında **Lütfi Paşa**, **Gelibolulu Mustafa Âli**, **Veysî** ve **Aziz Efendi** gibi pek çok risâle yazan önemli devlet adamı olmuştur.
- ❖ Bu dönemde kasideleriyle ünlü şair Nef’i’dir. Zarrî (zararlı) mahlasıyla şiirler yazan **Nef’i**, hiciv (eleştiri) şiirleri nedeniyle Sultan IV. Murat tarafından boğdurulmuştur.

Tarhuncu Ahmet Paşa

- ❖ *IV. Mehmet dönemi sadrazamıdır.*
- ❖ *Osmanlı'da ilk mali denk bütçeyi hazırlamıştır.*
- ❖ *Saray masraflarını kısararak gelir-gider dengesini sağlamıştır*
- ❖ *Çıkarların zedelenen çevrelerin entrikaları sonucu IV. Mehmet'in emriyle idam edilmiştir.*

KÖPRÜLÜLER DEVRİ

Köprülü Mehmet Paşa

- ❖ *IV. Mehmet dönemi sadrazamıdır.*
- ❖ *Sadrazamlığı şartlı olarak kabul eden ilk devlet adamıdır.*
- ❖ *Saray devlet işlerine karışmayacak, sunduğu her teklif kabul edilecek, memurları dilediği gibi atayabilecek, kendi hakkında bir şikayet olursa yargılamadan ceza almayacak gibi şartlar öne sürmüştür.*
- ❖ ***Duraklama içinde Yükselme dönemi*** olarak bilinir.,
- ❖ *Devletin iç sorunlarına yönelmiş, merkezi otoriteyi güçlendirmiştir.*
- ❖ *Celali ve sipahi isyanlarını Yeniçeri yardımı ile bastırmıştır.*

